

عنوان درس (فارسی): اصول فقه ۴ (اصول عملیه، اجتهاد و تقلید)

عنوان درس انگلیسی: Principles of Jurisprudence ۴ Practical Principles, Ijtihad and Emulation/Taqlid

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: مبادی اصول

تعداد واحد: ۴ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۶۴

اهداف کلی درس

آشنایی با قواعد فهم نصوص دینی و مبانی استنباط حقوق اسلامی

اهداف ویژه درس

آشنایی با بخشی از ادله فقهاتی، راه‌حل تعارض بین ادله و اصول اجتهاد و تقلید

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

ایجاد زمینه مناسب برای استنباط احکام شرعی از ادله و منابع آن

سرفصل درس

ادامه مباحث اصول عملیه، تعارض ادله و اجتهاد و تقلید شامل:

اصل احتیاط: اقیام شبهه (تحریمی، محصوره، غیر محصوره، وجوبی) و تنبیهات هر یک، شرایط عمل به احتیاط و...

اصل استصحاب: تعریف، ارکان، اقسام و حجیت هر یک، قواعد مشابه به استصحاب (استصحاب قهقرایی، قاعده مقتضی

و مانع، قاعده الیقین، اصل مثبت)، تنبیهات استصحاب و...

تعارض ادله شرعیه: تعاریف، تزامم و مرجحات آن، اقسام تعارض، راه‌حل، تعارض ظاهری (جمع عرفی)، راه‌حل تعارض

واقعی، مرجحات باب تعارض و...

اجتهاد و تقلید: مفهوم اجتهاد، اصطلاحات تخطئه و تصویب، تجزی، مفهوم تقلید، ادله وجوب تقلید، اعتبار علمیت و...

روش یاددهی - یادگیری

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه‌مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۰٪	۲۰٪	نوشتاری: ۷۰٪ عملکردی: -	-

تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

فضای کلاس - نرم‌افزار پاور پوینت - تخته وایت بورد / هوشمند - ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

- سبحانی تبریزی، جعفر، *الموجز فی اصول فقه*، قم: مؤسسه الامام الصادق (ع)، ۱۳۸۰ ش. (در مبحث تعارض غیر مستقر و ادله نقلی استصحاب)
- سبحانی تبریزی، جعفر، *الوسیط فی اصول فقه*، قم: مؤسسه الامام الصادق (ع)، ۱۳۸۰ ش. (ج ۲ از مباحث اصالة الاحتیاط تا پایان کتاب)

منابع فرعی:

- مغنیه، محمدجواد، *علم اصول الفقه فی ثوبه الجدید*، بیروت: دارالعلم للملایین، ۱۹۷۵ م.
- حیدری، علی‌نقی، *اصول الاستنباط*، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۸ ش.
- فضلی، عبدالهادی، *الوسیط فی قواعد فهم النصوص الشرعیه*، بیروت: مرکز الغدیر: ۲۰۰۷ م.
- قافی، حسین و شریعتی، سعید، *اصول فقه کاربردی*، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۵ ش.
- محمدی، ابوالحسن، *مبانی استنباط حقوق اسلامی*، تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۶۶ ش.

ادامه منابع:

- حکیم، محمدتقی، *الاصول العامه للفقہ المقارن*، قم: المجمع العالمی لاهل‌البیت (ع)، ۱۴۱۸ ق.
- محقق داماد، سید مصطفی، *مباحثی از اصول فقه*، قم: مرکز نشر علوم اسلامی، ۱۳۸۷ ش.

منابع اینترنتی:

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com>
۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>
۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir>
۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

